

นิพนธ์ต้นฉบับ

Original Article

การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน
ของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
Analysis of the Development Strategy of Integrity and Transparency
in Operation of Udonthani Hospital, Udonthani Province

ณัฐกฤตา ชาวดอน*
Nathakritha Chaodon*

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบบรรยาย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี 2) เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี และ 3) เพื่อประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์พัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะตามวัตถุประสงค์ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 162 คน

ผลการศึกษาพบว่าในระยะที่ 1 คะแนนคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 78.92 การศึกษาในระยะที่ 2 โดยสังเคราะห์ยุทธศาสตร์ ได้ 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ความสำเร็จของการจัดการซื้อร้องเรียนด้านทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ 80 2) จำนวนข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง 3) ร้อยละความพึงพอใจของบุคลากร ร้อยละ 70 และ 4) จำนวนผู้เข้าถึงข้อมูลสาธารณะของโรงพยาบาลอุดรธานี เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 ต่อปี จากนั้นการศึกษาในระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการศึกษาที่มีข้อเสนอแนะคือ สามารถนำไปปรับปรุงกระบวนการให้บริการของแผนกต่างๆ ให้การดำเนินงานแสดงถึงความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการให้มีความมั่นใจ และเลือกใช้บริการโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้นำร่องเพื่อใช้พัฒนากับโรงพยาบาลรัฐอื่นๆ ที่มีขนาดเดียวกันได้อีกด้วย

คำสำคัญ : ระดับคุณธรรมและความโปร่งใส, ยุทธศาสตร์

*กลุ่มงานบริหารทั่วไป โรงพยาบาลอุดรธานี

Abstract

This descriptive research aims to 1) to study the level of integrity and transparency operational of Udonthani hospital, 2) to define the development strategy of integrity and transparency operational of Udonthani hospital and 3) to assess the suitability of the development strategy of integrity and transparency operational of Udonthani hospital. The researcher separates the method of this study to 3 phases follow up the objectives, sample study of 162 personnel.

The result found that the overall of integrity and transparency operational scores appear a high level that is 78.92% in the first phase. In the second phase, 12 experts analyse to make 4 indicators of strategies namely 1) The corruption and misconduct complaints management successes in 80%, 2) The corruption and misconduct complaints are decreased, 3) The percent of organization personnel satisfaction is 70% and 4) The amount of people to reach Udonthani hospital information increase to 5% per year. And the last phase, the eminent persons assess about the suitability of the development strategy of integrity and transparency operational of Udonthani hospital find that they agree to the development strategy of integrity and transparency operational of Udonthani hospital are suitable 100%.

The extensions of this research are service improvement in the other departments of hospital that the more transparency operations, these strategies up level of the satisfaction and confidence and people choose Udonthani hospital to their service more than ago, moreover this research can use for navigates to develop the other government hospitals that they have the same size.

Keywords : the level of integrity and transparency operational, the strategy

บทนำ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เป็นการประเมินเชิงบวกเกี่ยวกับการดำเนินงานที่มีคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ที่หน่วยงานภาครัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐพึงจะต้องมีและยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด สะท้อนคุณลักษณะที่ดีในการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของหน่วยงานก่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อสาธารณชนหรือผู้รับบริการ เป็นมาตรการเชิงรุกที่ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการและแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เห็นผล สามารถดำเนินการได้ในทันที และสามารถสะท้อนระดับคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐได้อย่างแม่นยำและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ⁽¹⁾

โรงพยาบาลอุดรธานีเป็นโรงพยาบาลประจำจังหวัดขนาดใหญ่ มีจำนวนเตียง 1,100 เตียง มีจำนวนประชากรในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และพื้นที่ใกล้เคียงรวมมากกว่า 5,600,000 คน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปี พ.ศ. 2564 โรงพยาบาลอุดรธานีได้ให้บริการทางการแพทย์ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ มีผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในเป็นจำนวนรวมมากกว่า 750,000 และ 80,000 รายต่อปี ตามลำดับ โดยจำนวนผู้ป่วยนอกจากจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี ทางด้านผู้ป่วยในนั้นโรงพยาบาลได้ให้บริการอย่างเต็มขีดความสามารถ มีอัตราการครองเตียงประมาณร้อยละ 100 ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา การเพิ่มขีดความสามารถให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น ทันต่อ

ปริมาณการขอรับบริการและการเปลี่ยนแปลงในอนาคตนั้น จำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานจึงมีความจำเป็นมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เกิดการดูแลจัดสรรทรัพยากรได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม ทั้งในด้านการให้บริการผู้ป่วย การตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ

โรงพยาบาลอุดรธานี ได้ติดตามประเมินผลจากสถิติเรื่องร้องเรียน โดยจำแนกเรื่องร้องเรียนออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) เรื่องร้องเรียนด้านทุจริตและประพฤติมิชอบ มีข้อย่อย คือ 1.1 ทุจริตและประพฤติมิชอบ และ 1.2 ผลประโยชน์ทับซ้อน และ (2) เรื่องร้องเรียนด้านพฤติกรรมบริการ มีข้อย่อย คือ 2.1 พฤติกรรมบริการ 2.2 พฤติกรรมส่วนบุคคล และ 2.3 รักษาพยาบาล พบว่า เรื่องร้องเรียนมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีเรื่องร้องเรียน 9 เรื่อง เป็นด้านทุจริตและประพฤติมิชอบ 5 เรื่อง ด้านพฤติกรรมบริการ 4 เรื่อง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีเรื่องร้องเรียน 13 เรื่อง เป็นด้านทุจริตและประพฤติมิชอบ 6 เรื่อง ด้านพฤติกรรมบริการ 7 เรื่อง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีเรื่องร้องเรียน 18 เรื่อง เป็นด้านทุจริตและประพฤติมิชอบ 6 เรื่อง ด้านพฤติกรรมบริการ 12 เรื่อง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีเรื่องร้องเรียน 12 เรื่อง เป็นด้านทุจริตและประพฤติมิชอบ 4 เรื่อง ด้านพฤติกรรมบริการ 8 เรื่อง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีเรื่องร้องเรียน 5 เรื่อง เป็นด้านทุจริตและประพฤติมิชอบ 0 เรื่อง ด้านพฤติกรรมบริการ 5 เรื่อง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเรื่องร้องเรียน 19 เรื่อง เป็นด้านทุจริตและประพฤติมิชอบ 7 เรื่อง ด้านพฤติกรรมบริการ 12 เรื่อง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนเรื่องร้องเรียน โรงพยาบาลอุดรธานี ปี 2559 – 2564

เรื่องร้องเรียน	จำนวนเรื่องร้องเรียน ปี 2559 – 2564 (เรื่อง)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
1. ด้านทุจริตและประพฤติมิชอบ	5	6	6	4	0	7
1.1 ทุจริตและประพฤติมิชอบ	3	1	1	4	0	5
1.2 ผลประโยชน์ทับซ้อน	2	5	5	0	0	2
2. ด้านพฤติกรรมบริการ	4	7	12	8	5	12
2.1 พฤติกรรมบริการ	2	4	4	4	1	7
2.2 พฤติกรรมส่วนบุคคล	1	2	3	4	3	5
2.3 รักษาพยาบาล	1	1	5	0	1	0
รวมทั้งสิ้น	9	13	18	12	5	19

ที่มา : งานนิติการ กลุ่มงานบริหารทั่วไป โรงพยาบาลอุดรธานี, 2559-2564

จากตารางที่ 1 พบว่า จำนวนข้อร้องเรียนของผู้รับบริการในปี 2559 – 2561 เพิ่มสูงขึ้น และมีจำนวนข้อร้องเรียนลดลงในปี 2562 – 2563 แต่ยังมีข้อร้องเรียนเพิ่มสูงขึ้นอีกในปี 2564 จำนวน 19 ข้อร้องเรียน

ในยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี เพื่อการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐอย่างมีธรรมาภิบาล และประชาชนผู้รับบริการมีความเชื่อมั่นศรัทธา และพึงพอใจต่อการบริหารราชการโรงพยาบาลอุดรธานี โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี 2) เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัด

อุดรธานี และ 3) เพื่อประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

วิธีการศึกษา

วัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 ศึกษาระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT) คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 100 คน

จากสูตรการหาขนาดตัวอย่าง
$$n = \frac{N\sigma^2 Z^2 \frac{\alpha}{1-\frac{\alpha}{2}}}{d^2(N-1) + \sigma^2 Z^2 \frac{\alpha}{1-\frac{\alpha}{2}}}$$
 โดยที่ N = 3,406, σ = 5 และ d = 1

จะได้ขนาดตัวอย่าง (n) = 94 คน และได้คำนวณกลุ่มตัวอย่างเพิ่มแทนการสูญหายอีกร้อยละ 6 เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษารวมทั้งหมด 100 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT) คือ ผู้ที่มาติดต่อราชการหรือคู่สัญญาในการจัดซื้อจัดจ้างที่มารับบริการของโรงพยาบาลอุดรธานี ในเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2565 โดยใช้วิธีเฉพาะเจาะจง จำนวน 50 คน ระยะที่ 2 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี และระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ในระยะที่ 2 และ 3 เป็นกลุ่มตัวอย่างชุดเดียวกัน จำนวน 12 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารจากกลุ่มงานบริหารทั่วไป กลุ่มงานพัสดุ กลุ่มงานโครงสร้างพื้นฐานทางการแพทย์ กลุ่มงานการเงิน งานตรวจสอบภายใน กลุ่มงานโภชนศาสตร์ กลุ่มงานเภสัชกรรม กลุ่มงานพยาธิวิทยาคลินิก กลุ่มการพยาบาล กลุ่มงานพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก และผู้เชี่ยวชาญด้านระบบคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี

วิธีการศึกษา การวิจัยแบบบรรยาย (Descriptive research) ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ระยะเวลาการศึกษา ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม - กรกฎาคม 2565 ในระยะที่ 1 ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ⁽²⁾ โดยมีจำนวน 2 ฉบับ แบ่งเป็น 1) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT) และ 2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT) ระยะที่ 2 นำผลวิเคราะห์ในระยะที่ 1 เข้าสู่การประชุมระดมสมองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นสรุปและสังเคราะห์เป็นยุทธศาสตร์ และระยะที่ 3 นำแผนยุทธศาสตร์

ที่ได้ในข้างต้น ประยุกต์เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โดยพิจารณาจากความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ในด้านแผนงาน/โครงการ วัตถุประสงค์ กิจกรรม และตัวชี้วัด โดยมีเกณฑ์การประเมิน คือ 0 = ไม่เหมาะสม 1 = มีความเหมาะสม

การวิเคราะห์ข้อมูล ระยะที่ 1 ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างตามแบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่ง และลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างตามแบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะในการติดต่อกับหน่วยงาน เรื่องที่ติดต่อกับหน่วยงาน วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป แสดงจำนวนและร้อยละ ส่วนที่ 2 การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป แสดงค่าเฉลี่ย (ร้อยละ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 ระดมสมองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และในระยะที่ 3 แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย (ร้อยละ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จริยธรรมการวิจัย วิจัยนี้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลอุดรธานี UDH REC No.33/2565 เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2565 มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและวิธีการวิจัย การเข้าร่วมการวิจัยเป็นไปด้วยความสมัครใจ ผู้ร่วมวิจัยมีสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมวิจัยเมื่อใดก็ได้ การนำเสนอผลแสดงในภาพรวม

ผลการศึกษา

ระยะที่ 1

1.1) กลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT) ประกอบด้วยบุคลากร โรงพยาบาลอุดรธานี จำนวน 100 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 74 มีอายุ

ระหว่าง 20 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 46 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 73.0 มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 1 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.0 และปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 38 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างตามแบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	100	100.0
เพศ		
ชาย	26	26.0
หญิง	74	74.0
อายุ		
20 - 30 ปี	46	46.0
31 - 40 ปี	28	28.0
41 - 50 ปี	23	23.0
51 - 60 ปี	3	3.0
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	1	1.0
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	5	5.0
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	16	16.0
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	73	73.0
สูงกว่าปริญญาตรี	5	5.0
ประสบการณ์ทำงาน		
1 - 5 ปี	41	41.0
6 - 10 ปี	26	26.0
11 - 20 ปี	21	21.0
มากกว่า 20 ปี	12	12.0

ตารางที่ 2 จำนวนและลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างตามแบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT) (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
แพทย์	6	6.0
ทันตแพทย์	1	1.0
เภสัชกร	2	2.0
พยาบาล	38	38.0
นักวิชาการ/เจ้าพนักงาน	16	16.0
พนักงานช่วยเหลือคนไข้/ผู้ช่วยพยาบาล	6	6.0
พนักงานช่วยการพยาบาล	5	5.0
พนักงานเจ้าหน้าที่อื่นๆ ได้แก่ นิติกร เวิร์เพล พนักงานบริการ สนาม พนักงานแยกเอกสาร	26	26.0

1.2) กลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT) ประกอบด้วยผู้ที่มาติดต่อราชการหรือคู่สัญญาในการจัดซื้อจัดจ้างที่มารับบริการของโรงพยาบาลอุดรธานี จำนวน 50 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 62 มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี คิดเป็น

ร้อยละ 38.0 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 70 โดยเป็นองค์กรธุรกิจที่ดำเนินการติดต่อกับหน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 54 และดำเนินการติดต่อกับหน่วยงานเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุ คิดเป็นร้อยละ 64.0 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างตามแบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	50	100.0
เพศ		
ชาย	31	62.0
หญิง	19	38.0
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	1	2.0
20 - 30 ปี	19	38.0
31 - 40 ปี	18	36.0
41 - 50 ปี	9	18.0
51 - 60 ปี	3	6.0

ตารางที่ 3 จำนวนและลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างตามแบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT) (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	4	8.0
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	5	10.0
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	35	70.0
สูงกว่าปริญญาตรี	6	12.0
สถานะในการติดต่อกับหน่วยงาน		
บุคคลทั่วไป	20	40.0
หน่วยงานของรัฐ	3	6.0
องค์กรธุรกิจ	27	54.0
เรื่องที่ติดต่อกับหน่วยงาน		
งานหลักของหน่วยงาน	12	24.0
งานจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุ	32	64.0
งานสนับสนุน เช่น การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การวิจัย การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น	6	12.0

1.3) จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน ให้คะแนนประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 78.92 จำแนกตามตัวชี้วัดย่อยอยู่ในระดับสูงมาก

ในตัวชี้วัดที่ 1 การเปิดเผยข้อมูล ร้อยละ 80.79 ในตัวชี้วัดที่ 5 การรับสินบน ร้อยละ 94.84 ในตัวชี้วัดที่ 8 การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ร้อยละ 85.26 และตัวชี้วัดที่ 9 การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร ร้อยละ 87.39 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ประจำปีงบประมาณ 2565

ตัวชี้วัด	ร้อยละ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	เกณฑ์ระดับคุณธรรมและความโปร่งใส
ตัวชี้วัดที่ 1 การเปิดเผยข้อมูล	80.79	8.65	สูงมาก
ตัวชี้วัดที่ 2 การจัดซื้อจัดจ้างและการจัดหาพัสดุ	70.48	16.13	สูง
ตัวชี้วัดที่ 3 การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล	69.35	8.98	สูง
ตัวชี้วัดที่ 4 การส่งเสริมความโปร่งใส	79.27	9.84	สูง
ตัวชี้วัดที่ 5 การรับสินบน	94.84	1.18	สูงมาก

ตารางที่ 4 ผลคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ประจำปีงบประมาณ 2565 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ร้อยละ	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	เกณฑ์ระดับคุณธรรม และความโปร่งใส
ตัวชี้วัดที่ 6 การใช้ทรัพย์สินของราชการ	67.09	16.67	สูง
ตัวชี้วัดที่ 7 การดำเนินงานเพื่อป้องกันการ ทุจริต	75.83	12.43	สูง
ตัวชี้วัดที่ 8 การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	85.26	9.10	สูงมาก
ตัวชี้วัดที่ 9 การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร	87.39	3.69	สูงมาก
รวม	78.92	9.23	สูง

เมื่อจำแนกผลคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ประจำปีงบประมาณ 2565 ตามตัวชี้วัดย่อยที่อยู่ในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ประจำปีงบประมาณ 2565 จำแนกตามตัวชี้วัดย่อยที่อยู่ในระดับปานกลาง

ตัวชี้วัด	ข้อความย่อย	ร้อยละ	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
ตัวชี้วัดที่ 1 การเปิดเผยข้อมูล	หน่วยงานที่ท่านติดต่อ มีช่องทางให้ผู้มาติดต่อร้องเรียนการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานหรือไม่	58.00	28.86
ตัวชี้วัดที่ 2 การจัดซื้อจัดจ้างและการจัดหาพัสดุ	ท่านรู้เกี่ยวกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี ของหน่วยงานของท่าน มากน้อยเพียงใด	50.02	24.59
	หน่วยงานของท่าน เปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนร่วม ในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ตามประเด็นดังต่อไปนี้ สอบถาม ทักท้วง และร้องเรียน มากน้อยเพียงใด	52.32	25.56
ตัวชี้วัดที่ 6 การใช้ทรัพย์สินของราชการ	ขั้นตอนการขออนุญาตเพื่อยืมทรัพย์สินของราชการ ไปใช้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของท่าน มีความสะดวกมากน้อยเพียงใด	45.05	22.49
	ท่านรู้แนวปฏิบัติของหน่วยงานของท่าน เกี่ยวกับ การใช้ทรัพย์สินของราชการที่ถูกต้องมากน้อยเพียงใด	56.41	25.10

ตารางที่ 5 ผลคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ประจำปีงบประมาณ 2565 จำแนกตามตัวชี้วัดย่อยที่อยู่ในระดับปานกลาง (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อคำถามย่อย	ร้อยละ	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
ตัวชี้วัดที่ 7 การดำเนินงาน เพื่อป้องกันการทุจริต	หากท่านพบเห็นแนวโน้มการทุจริตที่จะเกิดขึ้นในหน่วยงานของท่าน ท่านมีความคิดเห็นต่อประเด็นดังต่อไปนี้ อย่างไร 1. สามารถร้องเรียนและส่งหลักฐานได้อย่างสะดวก 2. สามารถติดตามผลการร้องเรียนได้ 3. มั่นใจว่าจะมีการดำเนินการอย่างตรงไปตรงมา 4. มั่นใจว่าจะปลอดภัยและไม่มีผลกระทบต่อตนเอง	58.69	27.70

ระยะที่ 2 นำผลการวิเคราะห์ในระยะที่ 1 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน สรุปและสังเคราะห์เข้าสู่การประชุมระดมสมองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นยุทธศาสตร์ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key process indicators)	แผนงาน/โครงการ	ค่าเป้าหมาย ระยะ 5 ปี				
		2565	2566	2567	2568	2569
1) ความสำเร็จของการจัดการข้อร้องเรียนด้านทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ 80	โครงการเสริมสร้างและพัฒนาด้านจริยธรรมและการรักษาวินัยรวมทั้งป้องกันมิให้กระทำผิดวินัย	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง
2) จำนวนข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ ลดลง	กิจกรรมประกาศเจตนารมณ์การต่อต้านการทุจริต	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง
	กิจกรรม “STRONG” จิตพอเพียงต่อต้านทุจริต	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง
	โครงการป้องกันและแก้ไข	1	1	1	1	1
	ปัญหาการล่วงละเมิดหรือ	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง
	คุกคามทางเพศในการทำงาน					

ตารางที่ 6 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี (ต่อ)

ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key process indicators)	แผนงาน/โครงการ	ค่าเป้าหมาย ระยะ 5 ปี				
		2565	2566	2567	2568	2569
3) ร้อยละความพึงพอใจของบุคลากร ร้อยละ 70	โครงการคนดีศรีบ้านเย็น	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง
4) จำนวนผู้เข้าถึงข้อมูลสาธารณะของโรงพยาบาลอุดรธานีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 ต่อปี	โครงการพัฒนาเว็บไซต์โรงพยาบาลอุดรธานี	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน สรุปและสังเคราะห์เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ได้เป็น 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

- 1) ความสำเร็จของการจัดการข้อร้องเรียนด้านทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ 80 โดยมีกิจกรรม 1 กิจกรรม ดังนี้ โครงการเสริมสร้างและพัฒนาด้านจริยธรรมและการรักษาวินัยรวมทั้งป้องกันมิให้กระทำผิดวินัย และจัดกิจกรรม 1 ครั้ง/ปี
- 2) จำนวนข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง โดยมีกิจกรรม 3 กิจกรรม ดังนี้ 1. กิจกรรมประกาศเจตนารมณ์การต่อต้านการทุจริต 2. กิจกรรม “STRONG” จิตพอเพียง ต่อต้านทุจริต และ 3. โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน และจัดกิจกรรม 1 ครั้ง/ปี
- 3) ร้อยละความพึงพอใจของบุคลากร ร้อยละ 70 โดยมีกิจกรรม 1 กิจกรรม ดังนี้ โครงการคนดีศรีบ้านเย็น และจัดกิจกรรม 1 ครั้ง/ปี และ
- 4) จำนวนผู้เข้าถึงข้อมูลสาธารณะของโรงพยาบาลอุดรธานีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.00 ต่อปี โดยมีกิจกรรม 1 กิจกรรม ดังนี้ โครงการพัฒนาเว็บไซต์โรงพยาบาลอุดรธานี และจัดกิจกรรม 1 ครั้ง/ปี

ระยะที่ 3 นำยุทธศาสตร์ที่ได้จากการประชุมระดมสมองในระยะที่ 2 เข้าสู่การประเมินยุทธศาสตร์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับแผนงานของโครงการทั้ง 6 โครงการที่ใช้เพื่อประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกโครงการ

วิจารณ์

ขออภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ศักยภาพระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี พบว่า ตัวชี้วัดย่อยที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ในตัวชี้วัดที่ 1 การเปิดเผยข้อมูลข้อคำถามย่อย หน่วยงานที่ท่านติดต่อ มีช่องทางให้ผู้มาติดต่อร้องเรียนการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานหรือไม่ ร้อยละ 58.00 ในตัวชี้วัดที่ 2 การจัดซื้อจัดจ้างและการจัดหาพัสดุ ข้อคำถามย่อย ท่านรู้เกี่ยวกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของหน่วยงานของท่านมากน้อยเพียงใด ร้อยละ 50.02 และหน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนร่วม ในการตรวจสอบการใช้จ่าย

งบประมาณ ตามประเด็นดังต่อไปนี้ สอบถาม ทักท้วง และร้องเรียน มากน้อยเพียงใด ร้อยละ 52.32 ในตัวชี้วัดที่ 6 การใช้ทรัพย์สินของราชการ ข้อคำถามย่อย ขั้นตอนการขออนุญาตเพื่อยืม ทรัพย์สินของราชการ ไปใช้ปฏิบัติงานใน หน่วยงานของท่าน มีความสะดวกมากน้อย เพียงใด ร้อยละ 45.05 และท่านรู้แนวปฏิบัติของ หน่วยงานของท่าน เกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของ ราชการที่ถูกต้อง มากน้อยเพียงใด ร้อยละ 56.41 ในตัวชี้วัดที่ 7 การดำเนินงานเพื่อป้องกันการ ทุจริต ข้อคำถามย่อย หากท่านพบเห็นแนวโน้ม การทุจริตที่จะเกิดขึ้นในหน่วยงานของท่าน ท่านมี ความคิดเห็นต่อประเด็นดังต่อไปนี้ อย่างไร

- 1) สามารถร้องเรียนและส่งหลักฐานได้อย่าง สะดวก
- 2) สามารถติดตามผลการร้องเรียนได้
- 3) มั่นใจว่าจะมีการดำเนินการอย่างตรงไปตรงมา และ
- 4) มั่นใจว่าจะปลอดภัยและไม่มีผลกระทบ ต่อตนเอง ร้อยละ 58.69

2. กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ โรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี สามารถ สังเคราะห์ได้เป็น 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ความสำเร็จ ของการจัดการข้อร้องเรียนด้านทุจริตและ ประพฤติมิชอบ ร้อยละ 80 จากโครงการเสริมสร้าง และพัฒนาด้านจริยธรรมและการรักษาวินัย รวมทั้งป้องกันมิให้กระทำผิดวินัย 2) จำนวนข้อ ร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและ ประพฤติ มิชอบลดลงจาก 3 โครงการ ได้แก่ กิจกรรม ประภาศเจตนารมณ์ การต่อต้านการทุจริต กิจกรรม “STRONG” จิตพอเพียงต่อต้านทุจริต และ โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วง ละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน 3) ร้อยละความพึงพอใจของบุคลากร ร้อยละ 70 จากโครงการคนดีศรีบ้านเย็น 4) จำนวนผู้เข้าถึง ข้อมูลสาธารณะของโรงพยาบาลอุดรธานีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 ต่อปี จากโครงการพัฒนาเว็บไซต์ โรงพยาบาลอุดรธานี ซึ่งสอดคล้องกับการระดม

สมอง (Brainstorming) เป็นกระบวนการที่มี แบบแผนที่ใช้เพื่อรวบรวมความคิดเห็น ปัญหา หรือข้อเสนอแนะ จำนวนมากในเวลาทีรวดเร็ว เป็นวิธีการที่ดีในการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และเกิดการมีส่วนร่วมของกลุ่มมากที่สุดและ สร้างแนวความคิดต่างๆ ขึ้นมา เกิดการมีส่วนร่วม อย่างเท่าเทียมกันและได้ทางออกใหม่ๆ ในการ แก้ปัญหา เช่น ขั้นตอนการกำหนดปัญหาหรือหา โอกาสการพัฒนาผลงานให้ดียิ่งขึ้น ขั้นตอนค้นหา สาเหตุหรือค้นหาทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นภายในกลุ่ม เป็นต้น (Osborn, 1957)⁽³⁾

3. การประเมินความเหมาะสมของ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัด อุดรธานี พบว่า แผนงานของโครงการทั้ง 6 โครงการ ที่ใช้เพื่อประเมินยุทธศาสตร์พัฒนา คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ โรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานีสามารถใช้ เพื่อการพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในการ ดำเนินงานของโรงพยาบาลได้ ร้อยละ 100

ผลการศึกษาในครั้งนี้ สามารถ เสนอแนะการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนา คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ โรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี เพื่อยกระดับ การประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ การพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในการ ดำเนินงานของโรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัด อุดรธานี ได้อย่างดีเยี่ยม รวมถึงปัจจัยความสำเร็จ ที่ส่งผลต่อการยกระดับ ดังนั้นในการศึกษาในครั้ง ต่อไปควรดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาปัจจัยเพิ่มเติม ที่เป็นสาเหตุที่ทำให้โรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัด อุดรธานี ไม่สามารถบรรลุเป้าประสงค์ของ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานได้มากกว่า ร้อยละ 80 ทั้ง 4 ตัวชี้วัด 2) นำไปพัฒนาต่อยอดในการสร้าง ยุทธศาสตร์พัฒนาด้านอื่นๆ ของโรงพยาบาล อุดรธานี จังหวัดอุดรธานี เช่น ยุทธศาสตร์

ด้านการพัฒนา และส่งเสริมคุณภาพของบุคลากร
ในโรงพยาบาล เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ แพทย์หญิงอุทัย
วรรณวินิจ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลอุดรธานี
รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน
คุณสุชาภา วรินทร์เวช ที่กรุณาแนะนำ ให้คำปรึกษา
เจ้าหน้าที่กลุ่มงานบริหารทั่วไป และอาสาสมัคร
ทุกท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถามในการ
ศึกษาวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564). 2560.
2. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. คู่มือการ
ประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการ
ดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2565 [แบบสอบถาม].
2565 [เข้าถึงเมื่อ 2565 เมษายน 20].
เข้าถึงได้จาก <https://itas.nacc.go.th>
3. Osborn, A.F. Applied Imagination.
New York: Scribner; 1957.
4. โกสิทธิ์ เฟื่องสวัสดิ์. บล็อกเชน เพชฌฆาต
คอร์ปชั่น. วารสารสุทธิปริทัศน์ 2562; 33:
92-106.
5. เกื้อ วงศ์บุญสิน. ประชากรศาสตร์ : สาร
เพื่อการตัดสินใจเชิงธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย; 2545.
6. งานบริการสำนักงานปลัด (หน่วยตรวจสอบ
ภายใน) องค์การบริหารส่วนตำบลศรีโนนงาม.
เอกสารแสดงเจตจำนงสุจริต การกำหนด
นโยบาย/มาตรการเพื่อพัฒนาหน่วยงานให้มี

คุณธรรมและความโปร่งใส [อินเทอร์เน็ต].
[สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พ.ค. 2565]. แหล่งข้อมูล:
<https://shorturl.asia/qHXcf>

7. จิตภา เร่งมีศรีสุข. ยุทธศาสตร์เพื่อการ
เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความ
โปร่งใส ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย
ในทศวรรษหน้า. วารสารการบริหารท้องถิ่น
2562; 12: 233-252.
8. เตือนเพ็ญ อนันต์พัฒนกุล. การจัดระบบ
สารสนเทศการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการบูรณาการ
การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประเมิน
คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน
ของหน่วยงานภาครัฐ. วารสารวิชาการ
โรงเรียน นายเรือ ด้านสังคมศาสตร์
มนุษยศาสตร์และศึกษาศาสตร์ 2564; 8:
19-30.
9. บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ. การจัดการเชิง
ยุทธศาสตร์สำหรับ CEO. กรุงเทพฯ: สุขุม
และบุตร; 2547.
10. บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ. ความโปร่งใสของ
หน่วยงานภาครัฐ : บทสังเคราะห์นิยม.
วารสารสุทธิปริทัศน์ 2550; 21: 49-68.
11. ปกรณ์ ปรียากร. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับ
การพัฒนาในการบริหารการพัฒนา.
กรุงเทพฯ: สามเจริญพานิช; 2538.
12. พระครูวิโชติสิกขกิจ, สุภาภิมพ์ คล้ายธานี
และปริญญา นิกรกุล. ชุมชนสีเขียววัดสี่ขาว:
รูปแบบการจัดการพื้นที่ด้านสิ่งแวดล้อมด้วย
ความโปร่งใสของวัดและชุมชนในจังหวัด
พิจิตร. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร
2563; 8: 1,680-1,694.
13. พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. ดัชนีคอร์รัปชันของไทย :
การสร้างและการตรวจสอบความเชื่อถือได้.
2544.

14. ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. การพัฒนาชุมชน: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บางกอกบล็อก; 2534.
15. ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2539. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์; 2539.
16. วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคณะ. การวางแผนกลยุทธ์ : ศิลปะการกำหนดแผนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อินโดกราฟฟิกส์; 2546.
17. วินัย ทองมัน, ประเทือง ภูมิภัทราคม. คุณธรรมและจริยธรรม : แนวทางป้องกันความไม่โปร่งใส ในการบริหารสถานศึกษา. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ 2563; 8: 367-376.
18. ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. นนทบุรี: ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข; 2565.
19. ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือผู้ตรวจประเมิน แบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (MOPH Open Data Integrity and Transparency Assessment : MOIT) ระดับจังหวัด และระดับเขตสุขภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. นนทบุรี: ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข; 2565.
20. สัญญา สัญญาวิวัฒน์. ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ทฤษฎี; 2546.
21. สาคร สุขศรีวงศ์. การจัดการ: จากมุมมองนักบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จีพีไอเฮอร์พรินท์; 2550.
22. สุทธิ สุนทรานุรักษ์, ปิติคุณ นิลถนนอม, ภัทรวรินทร์ บุญชู, สุทธิดา ไพบูลย์ พงศ์สวัสดิ์ มณีวงศ์, พิมพ์ภัส สมลา. การค้นพบบางอย่างจากการสำรวจการเปิดเผยงบประมาณ: การส่งเสริมการสร้างความโปร่งใสให้กับสังคมโดยองค์กรตรวจเงินแผ่นดิน. วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์ 2564; 14: 1-11.
23. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. คู่มือการวางระบบ การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ระดับกระทรวง/สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. กรุงเทพฯ: สำนักงาน; 2547.
24. สมยศ นาวิการ. การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ; 2545.
25. อคิน รพีพัฒน์. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภากาการพิมพ์; 2527.
26. อภิษฎา ศรีเครื่องดง, นภัทร์ แก้วนาค, ธนุ ทดแทนคุณ, ลัดดา แพรภัทรพิศุทธิ์. รูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในทศวรรษหน้า. วารสารศิลปศาสตร์ราชชมงคลสุวรรณภูมิ 2563; 2: 341-356.
27. อนุจิตร ชินสาร. การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 2564; 15: 83-93.

28. องค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย.
Transparency Thailand Newsletter.
2001.
29. OECD. Public Sector Transparency
and International Investment Policy.
Committee on International Investment
and Multinational Enterprises at its
meeting on 9-11 April 2003.